

ھزرەکا قەکى.. پېڭەھاندەکا نوى

زارۇك سامانى مللەتىنە، تەورا چاقدىزىيا وان كارەكى فەردە وندىركەن نەتهوى و نىشىمانى يە، دېقىت نەم ھەم خۇلى بىكەينە خودان.. بۇ قىنىڭچەندىن رىنگەراوبىن نىپ دۇلەتىسى زبۇ پۈيىتە يىندانى ب زارۇكان ھاتىنە دامەزانىدەن..

ل دەۋىكى ما رىنگەراوا دىباكونىيا يما سوپىدى دەست ب يۈزۈزەكىن تايىھەت كرىيە، كۆكەشە يىندانى بەدەتە شىائىنەن زارۇكان ل دويىق نازارەزۆپىن وان.. نەمۇزى ب قەكىدا سەننەری رەوشنەن كول ۲۰۰۴/۸/۱ دەست ب كارى خۇ كرىيە. ھەزى يە بىزىن نەھە سەننەرە زسى يىشكىن سەرەكى يېنك دەيت (نىڭكار، شانۇ، فۇتوگراف).

ل دۇر ھىزا سەرەكى ياشى سەننەرى، خانم (سعاد ئاتايوس گورگىس) رېقىبەرا قى سەننەرى دېيىت: ((ھىزا دانانَا سەننەرى رەوشنەن ل دەۋىكى، شەبوو دەمىن شەم وەك سەننەرى رىنگەراوا دىباكونىيا ل فيستيقالەك سالانە ياشىپەمانگەنەن جوان ل دەھوكى ئامادەبۇوين، كۆب راستى مە تىشىنەن زۇر جوان دېت فيستيقالەك ھوسا ياشىپەن بەھىتە رىنگەرسەن ئەلەپ قوتاپىنەن پەمانگەنەن بەھەزىزىن خۇقى، كۆھەزىز دەستپىنەك سانى ئەمەن دەنگەر دەكتەن دەۋامەتكەن و دەۋامەتكەن بۇ جەماۋەرى پېشكىش بىكەن... لى ھەر ل وى دەمىن مە دېت زارۇكى مەبىن دنالى فيستيغان و دەرفەي فيستيغان دا كاردىكەن و تىشان دەرۋۇش و بۇياغى دەكتەن، ئانكۆ دېنى كارلى!

مە ھىز كەر بۇ چى ئەم سەننەرەكى ناقەكەين، كۆ تايىھەت بېت ب ھونەرى زارۇكى؟ ئانكۆ ب قەكىدا خۇلىن ھونەرى بىن بەرددوام بۇ زارۇكى كۆ مقابىكى ھەزىز دەرگىرتى و ب رىنكا وى دەربرىنىن ھەستى خۇ بىكەت و نەمېنیت بىن كار.

ب قى رەنگى سەننەرە رەوشنەن هات.)

پىشكەرىي د خۇلىن ھونەرى دا بىكەن). ھەر وەسا بشكا نىڭكارى ھەزىزەرەشتى خۇبى تايىھەت ھەيدە ئەم ھەزىزەمەن سەرەكى (سېروان شاڭى)، بۇ مە ل دۇر ئارمانجا دانانَا قىنى پېشكى دېيىت: ((پېشكى نىڭكارى ل قى سەننەرە ئارمانجا خۇبى تايىھەت ھەيدە بۇ چارەسەرگەنەن ھەمى سەھەلىن جوانى و جەڭاڭى و داهىنائى، و بۇ گەھەشتىنەن پلا دروست بۇونى ب رىنگەرا ئەپتەن ئەپتەن و كۆ (ھونەن) بېبىتە بىناتا پەرەرەدەكىنى.

پېشكى نىڭكارى ب فېرگەن ئەپتەن و كۆ (ھونەن) بېبىتە بىناتا پەرەرەدەكى ب زانسى ئىڭكارى ھەبىن، و ب رىنكا وى ھەر قوتاپىمەك ھەمى كېشىن خۇبىن جەڭاڭى و داهىنائى ئەنچام دەدت. و بېبىتە زمانى ئىڭى بۇ دەربرىنى بۇ ھەمى تىشىن ئەشارتى، و ئارمانچى دېبىت بۇونەكەن نوى د چىھانان ھونەرى دا ب گەشتى و پېشكى نىڭكارى ل سەننەرە رەوشنەن ب تايىھەتى. و ب رىنكا سەننەرە رەوشنەن و پېشكى نىڭكارى چەندىن خۇلىن باش و بەرددوام بۇ ھەمى قوتاپىنەن خودان حەز ل ھەمى قوتاپخانىن، سەرەتايى ھاتىنە قەكىن)).

ھەر ھەسا مامۇستا (بشاڭ مەممەت تاھىر) سەرەرەشتى پېشكى شانۇبىي بۇ مە ئارمانجا پېشكى شانۇبىي ب قان بەيغان رۇن كە: ((بىن ئومان ئارمانجا سەرەكى خىزمەتا زارۇكى كوردىستانى يە و پەرەرەدەكەن و بىن دەر بىناتەكى زانسىتى بىن پېشكەفتى، چونكە وەك دىيار كۆ ھونەرى شانۇبىي گەنگىكە ئىنگەجەر مەزن د بىيافىن پەرەرەدەبىي و زانسىتى و دەرۇنى دا ھەيدە، لى ھىز و بەرىخۇدانى مە بۇ قوتاپخانىن سەرەتايى ئەودە كۆچ تىشىن باش دنالى دا ئىنە رى بىدەنە قوتاپى ھەزىزىن خۇ دەربرىرىت و ب ونەرەكىانە باسى ئارېشىن خۇ بىكەت و ب رىنكا شانۇبىي دەربرىنى بۇ ھەزىزىن خۇ بىكەت، لى ل سەر فى

نەھە سەننەرە زسى پېشكىن پېشكىن، ھەر پېشكەكى سەرەرەشتىكى خۇبىنە، مامۇستا (ئەنتۇنى) سەرەرەشتى پېشكى (نىڭكارى) يە بۇ مە ئارمانچى ز دانانَا قى پېشكى دىياركەر دەمىن گۇتسى: ((ئارمانچى ھەزىزەرەشتى زارۇكان بۇ ھەمى جۈزىن چالاکىيەن ھونەرى وەك شانۇ - نىڭكار - فۇتوگراف. و سەننەرە رەوشنەن كاردىكتە بۇ ب دەست قە ئىناتا ھەمى يېزىانىن كول قوتاپخانان ب دەست زارۇكى قە ئانىن، دا بىشىت داهىنائى ز لايىھەن ھونەرى قە بىكەت.

سەننەرە رەوشنەن هەتا نوڭە سەرەدانا پەتىر ۱۵ قوتاپخانان ل گۈندان كرىيە، زىنەدەرەبارى قوتاپخانىن ناخخۇسى، وەك دىيار ھەزىز زۇر ز قوتاپخانان دېنەن

وی نهبوون، لی زور پیزانین بُز من چنبوون و نوکه نه ز زور تشنان دزانم.)

- (دومیر سهیر) قوتاپی شانویی دېیزیت: ((من گلهك حمز ڙئی خوئی کر، چونکه من گلهك حمز هبوون نه ز نه دشیام دهربینی نی بکم، لی ب رینکا ڦئی خوئی من شیانین خو دیارکرن و من زور مفا لی دیت، بهان من دفیا هیشتا بردوام بہا).

- (مسعود محمد) قوتاپی نیگاری دېیزیت: ((من گلهك گلهك مفا ڙئی خوئی دیت، چونکه نه ز گلهك حمز ڙئیگاری دکم، لی من ج درفت و یالدره نهبوون نه ز ڦئی کاری بکم، بهان ب رینکا بهشداریا من د ڦئی خوئی دا، نه ز فیربوومه گلهك تشنان، ب تایپتی وینه گیشانی و نه ز حمز دکم نه ڦئی خوئله هر دبهردوام بن دا همی زاروک تیدا بهشدار بن)).

پروگرامی سنهتری روشنمن ب ڦئی شیوه دهزا زاروکین هدا به لاف بوویه و زور حمز دکمن دخولین سنهتری دا پشکدارین، ب ناناهیا خودی ل پاشه روزه کا نیزیک دی زور درفت بو زاروکین هه بیت.

بنیاتی مه فیا کارهکی هوسان ثانjam بدھین و مه هزر کر کو زاروکین گوندان لیکجار ڙئھنی چهندی دبی بھرن، لهورا مدھیا ل دھسپنکی سه رهانا ڄماره کا باش ل گوندان بکین، و هدر گوندکی مه دیتی دشیانین مه دابه سه رهانا وی بکین، مه دلیله ڙ دست نه دابه))

ل هر بهشکی چھندین مامؤسایین هونه ری بین چالاک کاردکن، نه و زاروکین ل فی سنهتری دھینه و درگرتن قوتاپیین سرهتابی نه ل قووناغا چواری و پنجھی و شھنی. ل دھسپنکی (۵) پینچ گوندين دهورویه رین دھوکی هاتبوونه هلبزارتن، ویشتی ب دوماهیک هاتنا وان گوندان، دست ب قوتاپخانین سنهتری دھوکی کر و هتا نوکه يا بهردوامه، هر بهشکی (۲۰) قوتاپی ل دھینه و درگرتن و هر خوئله کا زی بُز دهی (۱۵) روزانه، و پشتی هر خوئله کی دی پیشانگه کا مزن بُز همی کارین قوتاپیان هیته کون، و پاشان هربهشک دی چوار قوتاپیین زبردک هلبزیزیت کو دی د گھل سنهتری روشمن بهردوام بن.

هرودسا سی قوتاپیین هاتینه هلبزارتن بُز پشکداری د خولان دا، ب فی رهنگی خواری ل دوز سنهتری پدیغی:

- (ساندی نزار) قوتاپیا فوتوگرافی دېیزیت: ((خوئله کا زور خوش بُزو، و پر مفا بُزو بُز من، بھری نه ز بھنمه خوئی من ج پیزانین ل دوز وینه گرتني و دیروکا

